Κυριακή ΙΑ' Ματθαίου: Οι συνέπειες των οφειλών (Μητροπ. Ναυπάκτου Ιερόθεος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 18 Αυγούστου, 2017

Το σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα αναφέρεται στον οφειλέτη των μυρίων ταλάντων, ο οποίος δεν μπορούσε να επιστρέψη το χρέος του και ο κύριός του διέταξε να πωλήσουν τον ίδιο, την γυναίκα του, τα παιδιά του, τα υπάρχοντά του για να εξοφληθή το ποσόν της οφειλής. Όμως, εκείνος ζήτησε συγγνώμη, η οποία του δόθηκε. Ενώ, όμως, εξοφλήθηκε το χρέος του με την μετάνοια, εν τούτοις ο ίδιος ήταν σκληρός στον σύνδουλό του, δεν τον συγχώρησε, παρ' ό,τι του το ζήτησε, και τον έβαλε στην φυλακή. Αυτό το γεγονός μαθεύτηκε, οπότε ο κύριός του, ο οποίος προηγουμένως τον είχε συγχωρέσει, επανήλθε και τον παρέδωσε στους βασανιστές.

Η παραβολή αυτή αναφέρεται στην Βασιλεία του Θεού, στην οποία θα εισέλθουν εκείνοι που μετανοούν και ζητούν συγχώρηση από τον Θεό, αλλά στην συνέχεια και αυτοί συγχωρούν όλους εκείνους που τους έβλαψαν.

Η εικόνα της παραβολής προέρχεται από την κατάσταση της εποχής εκείνης, ήτοι τα δάνεια, τις οφειλές και τις εξοφλήσεις δανείων. Όταν δεν μπορούσε να εξοφληθή το δάνειο, τότε παραδινόταν ο οφειλέτης στους βασανιστές, πωλείτο ο ίδιος, η γυναίκα, τα παιδιά, γινόταν κατάσχεση της ατομικής περιουσίας, έμπαινε στην φυλακή. Την εποχή εκείνη τα πράγματα ήταν δύσκολα, αφού επικρατούσε και κυριαρχούσε ο θεσμός της δουλείας και επικρατούσε ο σκληρός νόμος και οι σχετικές συμπεριφορές ήταν απάνθρωπες. Αλλά και σήμερα επικρατούν παρόμοιες συνθήκες, απλώς τα πράγματα γίνονται πιο πολιτισμένα και τελικά οι άνθρωποι υποφέρουν.

Κατ' αρχάς και σήμερα οι άνθρωποι δανείζονται από τις τράπεζες, δυστυχώς και από τους τοκογλύφους, αλλά και τα κράτη λαμβάνουν δάνεια από τις λεγόμενες αγορές. Υπάρχει μεγάλη οικονομική αλληλεξάρτηση με αποτέλεσμα να **καταστρατηγήται η ελευθερία**. Βέβαια, μερικές φορές ο δανεισμός είναι αναγκαίος, αλλά δεν δικαιολογείται το να λαμβάνωνται δάνεια χωρίς ουσιαστικό και πραγματικό λόγο. Τον τελευταίο καιρό επικρατούσε μια μόδα δανεισμού. Από το παραμικρό οι άνθρωποι έπαιζαν στο χρηματιστήριο, λάμβαναν καταναλωτικά δάνεια. Στην βάση του θέματος αυτού υπήρχε η ευμάρεια, η απερισκεψία, αλλά και η πρόκληση, από την άποψη ότι οι ίδιοι οι δανειστές προκαλούσαν και προέτρεπαν τους ανθρώπους να λαμβάνουν άσκοπα δάνεια. Έτσι, παρατηρήθηκε μια φρενίτιδα, των μεν ανθρώπων να δανείζωνται εύκολα, των δε δανειστών να διευκολύνουν τον δανεισμό και να τον επιδιώκουν.

Αν εξετάσουμε το θέμα αυτό από θεολογικής και εκκλησιαστικής πλευράς, τότε μπορούμε να πούμε ότι **στην κοινωνία μας κυριαρχούν τα πάθη της φιληδονίας** και της **φιλαργυρίας**, επιδιώκεται μια ευμάρεια και υπερκατανάλωση με δανεικά. Από την άλλη μεριά επιδιώκεται ο δανεισμός ως προσπάθεια υποδούλωσης των ανθρώπων και των λαών. Η «θρησκεία της φιλαργυρίας» που επικρατεί σήμερα στον κόσμο έχει ως αρχή να είναι όλοι –άνθρωποι και Κράτη– χρεωμένοι, ώστε **εύκολα να εξουσιάζωνται**, να γίνωνται δούλοι.

Οι συνέπειες της καταστάσεως αυτής είναι φοβερές. Όσοι χρωστούν ζουν κάτω από τον φόβο και την αγωνία των μελλόντων, περιπίπτουν σε απόγνωση και μελαγχολία, χάνουν τον ύπνο τους, εισέρχονται σε φυλακές, δημιουργούν προβλήματα στις οικογένειές τους. Ειδικά τα Κράτη **χάνουν την ανεξαρτησία τους, πολλές φορές χάνουν την εδαφική ακεραιότητά τους, υποτάσσονται σε εξωτερικές πιέσεις**, γενικά βρίσκονται σε κατάσταση δουλείας. Λέμε ότι καταργήθηκε η δουλεία, όπως υπήρχε παλαιότερα, αλλά όμως επανήλθε με άλλη μορφή και άλλον τρόπο.

Όταν εξετάση κανείς την νοοτροπία των διαφόρων Χριστιανικών Ομολογιών που αναπτύχθηκαν στον δυτικό χώρο, θα διαπιστώση ότι η νοοτροπία της φιλαργυρίας και του νεοπλουτισμού διακρίνει τον δυτικό Χριστιανισμό, με τον θεολογικό σχολαστικισμό και τον προτεσταντικό ηθικισμό. Ο σχολαστικισμός των Παπικών κάνει λόγο για την ευδαιμονία σε αυτήν και την άλλη ζωή, και ο ηθικισμός των Προτεσταντών δεν αρνείται τον πλούτο, αρκεί να είναι νόμιμη η κτήση του, δηλαδή ταυτίζει το νόμιμο με το ηθικό. Αντίθετα, **η Ορθόδοξη ηθική που είναι στην βάση της ασκητική, προσδιορίζεται από την φιλοθεΐα και την φιλανθρωπία, απεξαρτητοποιεί τον άνθρωπο από την ύλη, θεραπεύει τα πάθη της φιλοδοξίας, της φιλαργυρίας και της φιληδονίας**.

Οι ορθόδοξοι Χριστιανοί αρκούνται σε αυτά που έχουν, αποφεύγουν τον δανεισμό, ζουν ασκητικά, απομακρύνονται από την χλιδή και την πολυτέλεια, και, βεβαίως, ευεργετούν από τα υπάρχοντά τους εκείνους που έχουν ανάγκη. Όταν διαβάση κανείς την **Επί του Όρους ομιλία** του Χριστού, που αποτελεί τον καταστατικό χάρτη του Χριστιανισμού, βλέπει το**ασκητικό αυτό ήθος** που διδάσκεται από τον Χριστό, το οποίο **μας δίνει την ελευθερία και κυρίως μας οδηγεί στην βίωση της αγάπης του Θεού**, της Βασιλείας του Θεού.

Ας μάθουμε να είμαστε ελεύθεροι, ανεξάρτητοι από οικονομικές πιέσεις.

*(Πηγή: «*ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΙΣ*», τ. 192, Ιούλιος 2012)*